

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

ROMÂNIA

**CONSILIUL SUPERIOR AL
MAGISTRATURII
PLENUL**

**HOTĂRÂREA nr. 56
din 10 aprilie 2019**

Analizând Propunerea legislativă privind eliminarea pensiilor de serviciu pentru deputați și senatori, judecători și procurori, personal auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și parchetelor, polițiști, funcționari publici cu statut special, funcționari publici parlamentari, membrilor corpului diplomatic și consular al României, membrilor Curții Constituționale și a personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă din România, transmisă spre avizare de Senatul României,

în temeiul dispozițiilor art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți,

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE:

1

*Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6
Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01
Web: www.csm1909.ro*

Art. 1. – Avizează negativ Propunerea legislativă privind eliminarea pensiilor de serviciu pentru deputați și senatori, judecători și procurori, personal auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și parchetelor, polițiști, funcționari publici cu statut special, funcționari publici parlamentari, membrilor corpului diplomatic și consular al României, membrilor Curții Constituționale și a personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă din România, pentru considerentele prezentate în Anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. – Prezenta hotărâre se comunică Senatului României, potrivit legii.

Data în București, la 10.04.2019

Președinte,
Judecător Lia Savonea

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

*Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii
nr. 56 din 10 aprilie 2019*

AVIZ

referitor la Propunerea legislativă privind eliminarea pensiilor de serviciu pentru deputați și senatori, judecători și procurori, personal auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și parchetelor, polițiști, funcționari publici cu statut special, funcționari publici parlamentari, membrilor corpului diplomatic și consular al României, membrilor Curții Constituționale și a personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă din România

În urma examinării Propunerii legislative privind eliminarea pensiilor de serviciu pentru deputați și senatori, judecători și procurori, personal auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și parchetelor, polițiști, funcționari publici cu statut special, funcționari publici parlamentari, membrilor corpului diplomatic și consular al României, membrilor Curții Constituționale și a personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă din România, transmisă spre avizare de Senatul României,

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

În temeiul dispozițiilor art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

În baza Hotărârii nr. 56 din 10 aprilie 2019 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii:

Avizează negativ Propunerea legislativă privind eliminarea pensiilor de serviciu pentru deputați și senatori, judecători și procurori, personal auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și parchetelor, polițiști, funcționari publici cu statut special, funcționari publici parlamentari, membrilor corpului diplomatic și consular al României, membrilor Curții Constituționale și a personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă din România, pentru următoarele considerente:

Din examinarea propunerii legislative transmisă spre avizare, se observă că aceasta vizează, printre altele, eliminarea pensiilor de serviciu ale judecătorilor și procurorilor, precum și ale personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor, propuneri ce se regăsesc în cuprinsul art. 2, art. 3 și art. 7 din proiectul transmis.

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

*Anexă la Hotărârea Plenumului Consiliului Superior al Magistraturii
nr. 56 din 10 aprilie 2019*

Plenul a reținut că o propunere legislativă privind eliminarea pensiilor speciale a mai fost promovată anterior, această propunere, înregistrată la Senat sub nr. L 242/09.06.2009 fiind, însă, respinsă de ambele Camere.

Ulterior, prin dispozițiile Legii privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, adoptată în temeiul prevederilor art. 114 alin. (3) din Constituție, în urma angajării răspunderii Guvernului în fața Camerei Deputaților și Senatului, în ședința comună din data de 7 iunie 2019, s-a prevăzut la art. 1 că *pensiile stabilite pe baza legislației anterioare devin pensii în înțelesul Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare*, pentru categoriile menționate la acest articol, care includea la lit. c) *pensiile de serviciu ale judecătorilor, procurorilor și judecătorilor, respectiv magistraților-asistenți ai Curții Constituționale*, iar la litera d) *pensiile de serviciu ale personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea*.

Curtea Constituțională, fiind sesizată de Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la neconstituționalitatea dispozițiilor acestei legi, prin **Decizia nr. 873 din 25 iunie 2010**, publicată în Monitorul Oficial nr. 433 din 28.06.2010, a constatat că dispozițiile art. 1 lit. c) din Legea privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor sunt neconstituționale, în raport cu prevederile art. 124 alin. (3) și art. 132 alin. (1) din Constituție.

Dispozițiile legale ce au fost criticate, în principal, aveau următorul cuprins:

Art. 1: *„Pe data intrării în vigoare a prezentei legi următoarele categorii de pensii stabilite pe baza legislației anterioare devin pensii în înțelesul Legii nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare:*

- a) *pensiile militare de stat;*
- b) *pensiile de stat ale polițiștilor și ale funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciarelor;*
- c) *pensiile de serviciu ale judecătorilor, procurorilor și judecătorilor, respectiv magistraților-asistenți ai Curții Constituționale;*
- d) *pensiile de serviciu ale personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea;*
- e) *pensiile de serviciu ale personalului diplomatic și consular;*
- f) *pensiile de serviciu ale funcționarilor publici parlamentari;*
- g) *pensiile de serviciu ale deputaților și senatorilor;*
- h) *pensiile de serviciu ale personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă;*
- i) *pensiile de serviciu ale personalului Curții de Conturi, cuvenite sau aflate în plată, se recalculează prin determinarea punctajului mediu anual și a cuantumului.*

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax:311 69 01

Web: www.csm1909.ro

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

*Anexă la Hotărârea Plenumului Consiliului Superior al Magistraturii
nr. 56 din 10 aprilie 2019*

fiecărei pensii, utilizând algoritmul de calcul prevăzut de Legea nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare."

Art. 3: *„(1) Pensiile prevăzute la art.1, stabilite potrivit prevederilor legilor cu caracter special, cuvenite sau aflate în plată, se recalculează prin determinarea punctajului mediu anual și a cuantumului fiecărei pensii, utilizând algoritmul de calcul prevăzut de Legea nr.19/2000.*

(2) În situația pensiilor dintre cele prevăzute la alin.(1) care au fost stabilite în baza legilor speciale, pensia din sistemul public se determină, considerându-se a fi îndeplinite condițiile de acordare prevăzute de Legea nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(3) În termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi se elaborează metodologia de recalculare a pensiilor prevăzute la art.1, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului."

Art. 12: *„Persoanele ale căror drepturi la pensie sunt stabilite, în condițiile legii, ulterior datei intrării în vigoare a prezentei legi, vor fi supuse automat procesului de recalculare, astfel cum este reglementat de prezenta lege."*

Invocând atât jurisprudența proprie, dar și alte decizii ale instanțelor similare din alte state ale Uniunii Europene, Curtea Constituțională a concluzionat că **eliminarea pensiilor speciale ale magistraților contravine principiului independenței justiției, fiind o măsură neconstituțională, dat fiind statutul special al acestora.**

În considerentele acestei decizii, referitor la critica de neconstituționalitate privind încălcarea art. 124 alin. (3) din Constituție, Curtea Constituțională a observat că, din dispozițiile art. 1 lit. c) și art. 3 din legea criticată, reiese că pensia de serviciu a judecătorilor, procurorilor și magistraților-asistenți, reglementată prin art. 82 din Legea nr. 303/2004, și pensia de serviciu a judecătorilor Curții Constituționale, reglementată prin art. 72 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, în cuantum de 80% din indemnizația de încadrare brută lunară sau din salariul de bază brut lunar, se recalculează utilizând algoritmul de calcul prevăzut de Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr 140 din 1 aprilie 2000, cu modificările și completările ulterioare, algoritm utilizat pentru toți asigurații din sistemul public general, **ceea ce echivalează cu eliminarea pensiei de serviciu a magistraților, sub aspectul cuantumului acesteia.** S-a reținut că este evident faptul că dispozițiile legii criticate se referă numai la cuantumul pensiei de serviciu, rămânând neafectate cerințele speciale de acordare a pensiei de serviciu a magistraților, cerințe prevăzute de același text din Legea nr.303/2004 - și anume vechimea de cel puțin 25 de ani în funcția de judecător, procuror, magistrat-asistent ori alte funcții expres prevăzute de lege și vârsta minimă de pensionare de 60 ani - și care constituie condiții speciale față de condițiile generale aplicabile celorlalți asigurați din sistemul public de pensii.

3

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax:311 69 01

Web: www.csm1909.ro

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

*Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii
nr. 56 din 10 aprilie 2019*

Analizând enumerarea prevăzută în art. 1 lit. c) din legea criticată, și anume judecătorii, procurorii și judecătorii, respectiv magistrații-asistenți ai Curții Constituționale, Curtea a observat, pe de o parte, că dispozițiile criticate nu menționează o altă categorie de magistrați care, potrivit art. 82 din Legea nr. 303/2004, au dreptul la pensie de serviciu, și anume magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, iar, pe de altă parte, a constatat că este necesară o examinare a statutului magistraților.

Astfel, statutul judecătorilor și procurorilor este reglementat la nivel constituțional, în art. 125 - pentru judecători și în art. 132 - pentru procurori, dispoziții care fac parte din titlul III „Autoritățile publice”, capitolul VI „Autoritatea judecătorească”, secțiunea I „Instanțele judecătorești” (art. 124 - 130), secțiunea a 2-a „Ministerul Public” (art. 131 și 132) și secțiunea a 3-a „Consiliul Superior al Magistraturii” (art. 133 și 134). Potrivit art. 125 din Legea fundamentală, judecătorii numiți de Președintele României sunt inamovibili; propunerile de numire, precum și promovarea, transferarea și sancționarea judecătorilor sunt de competența Consiliului Superior al Magistraturii, iar funcția de judecător este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior. Potrivit art. 132 din Constituție, procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției, iar funcția de procuror este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior.

S-a mai reținut că la nivel infraconstituțional, statutul magistraților este reglementat prin Legea nr. 303/2004, potrivit căreia judecătorii sunt independenți, se supun numai legii și trebuie să fie imparțiali, procurorii numiți de Președintele României se bucură de stabilitate și sunt independenți, în condițiile legii, iar magistrații-asistenți se bucură de stabilitate. Capitolul II din Legea nr. 303/2004 stabilește o serie de incompatibilități și interdicții pentru judecători și procurori, care se aplică în mod corespunzător și magistraților-asistenți, cum ar fi: judecătorilor și procurorilor le este interzis să desfășoare activități comerciale, să desfășoare activități de arbitraj în litigii civile, comerciale sau de altă natură, să aibă calitatea de asociat sau de membru în organele de conducere, administrare sau control la societăți civile, societăți comerciale, inclusiv bănci sau alte instituții de credit, societăți de asigurare ori financiare, companii naționale, societăți naționale sau regii autonome, să aibă calitatea de membru al unui grup de interes economic; judecătorii și procurorii nu pot să facă parte din partide sau formațiuni politice și nici să desfășoare sau să participe la activități cu caracter politic; judecătorii și procurorii sunt obligați ca în exercitarea atribuțiilor să se abțină de la exprimarea sau manifestarea, în orice mod, a convingerilor lor politice; judecătorii și procurorii nu își pot exprima public opinia cu privire la procese aflate în curs de desfășurare sau asupra unor cauze cu care a fost sesizat parchetul; judecătorii și procurorii nu pot să dea consultații scrise sau verbale în probleme litigioase, chiar dacă

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

*Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii
nr. 56 din 10 aprilie 2019*

procese respective sunt pe rolul altor instanțe sau parchete decât acelea în cadrul cărora își exercită funcția și nu pot îndeplini orice altă activitate care, potrivit legii, se realizează de avocat etc. Potrivit art. 66 din Legea nr. 303/2004, atât incompatibilitățile și interdicțiile, cât și formarea profesională continuă și evaluarea periodică, drepturile și îndatoririle, precum și răspunderea disciplinară a judecătorilor și procurorilor se aplică în mod corespunzător și magistraților-asistenți.

Pe de altă parte, distinct de statutul judecătorilor și procurorilor, statutul judecătorilor Curții Constituționale este reglementat la nivel constituțional în art. 144 „Incompatibilități” și art. 145 „Independența și inamovibilitatea” din titlul V „Curtea Constituțională”, potrivit cărora funcția de judecător al Curții Constituționale este incompatibilă cu oricare altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul juridic superior, iar judecătorii Curții Constituționale sunt independenți în exercitarea mandatului lor și inamovibili pe durata acestuia. La nivel infraconstituțional, statutul judecătorilor Curții Constituționale este reglementat în capitolul VI din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 643 din 16 iulie 2004.

Analizând toate aceste statute speciale, reglementate atât la nivel constituțional, cât și la nivel legal, și ținând cont de faptul că art. 124 alin.(3) din Constituție nu conține *expressis verbis* o obligație a existenței pensiei de serviciu a magistraților, Curtea a analizat conținutul acestui principiu constituțional.

Astfel, Curtea a reținut că atât independența justiției - componenta instituțională (conceptul „independenței judecătorilor” nereferindu-se exclusiv la judecători, ci acoperind sistemul judiciar în întregime), cât și independența judecătorului - componenta individuală, implică existența unor numeroase aspecte, cum ar fi: lipsa imixtiunii celorlalte puteri în activitatea de judecată, faptul că niciun alt organ decât instanțele nu poate decide asupra competențelor lor specifice prevăzute prin lege, existența unei proceduri prevăzute de lege referitoare la căile de atac ale hotărârilor judecătorești, existența unor fonduri bănești suficiente pentru desfășurarea și administrarea activității de judecată, procedura de numire și promovare în funcție a magistraților și, eventual, perioada pentru care sunt numiți, condiții de muncă adecvate, existența unui număr suficient de magistrați ai instanței respective pentru a evita un volum de muncă excesiv și pentru a permite finalizarea proceselor într-un termen rezonabil, remunerare proporțională cu natura activității, repartizarea imparțială a dosarelor, posibilitatea de a forma asociații ce au ca principal obiect protejarea independenței și a intereselor magistraților etc.

Este indubitabil faptul că principiul independenței justiției nu poate fi restrâns numai la cuantumul remunerației (cuprinzând atât salariul, cât și pensia) magistraților, acest principiu implicând o serie de garanții cum ar fi: statutul magistraților (condițiile

5

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax:311 69 01

Web: www.csm1909.ro

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

*Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii
nr. 56 din 10 aprilie 2019*

de acces, procedura de numire, garanții solide care să asigure transparența procedurilor prin care sunt numiți magistrații, promovarea și transferul, suspendarea și încetarea funcției), stabilitatea sau inamovibilitatea acestora, garanțiile financiare, independența administrativă a magistraților, precum și independența puterii judecătorești față de celelalte puteri în stat. Pe de altă parte, independența justiției include securitatea financiară a magistraților, care presupune și asigurarea unei garanții sociale, cum este pensia de serviciu a magistraților.

În concluzie, Curtea a constatat că *principiul independenței justiției apără pensia de serviciu a magistraților, ca parte integrantă a stabilității financiare a acestora, în aceeași măsură cu care apără celelalte garanții ale acestui principiu.*

În considerentele aceleiași Decizii, Curtea a mai reținut că atât în jurisprudența Curții Constituționale a României, cât și în jurisprudența altor Curți Constituționale s-a statuat că *stabilitatea financiară a magistraților reprezintă una dintre garanțiile independenței justiției.*

Astfel, prin Decizia nr. 20/2000 referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a art. 41 alin (2) din Legea privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și a dispozițiilor art. 198 din aceeași lege prin care a fost abrogat art. 103 din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată, decizie publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 72 din 18 februarie 2000, Curtea a statuat că pensia de serviciu pentru magistrați, introdusă în anul 1997 prin efectul modificării și completării Legii nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, a fost instituită în vederea stimulării stabilității în serviciu și a formării unei cariere în magistratură. Conform reglementărilor menționate, pensia de serviciu se acordă la împlinirea vârstei de pensionare numai magistraților, care, în privința totalului vechimii lor în muncă, îndeplinesc condiția de a fi lucrat un anumit număr de ani numai în magistratură. Instituirea pensiei de serviciu pentru magistrați „nu reprezintă un privilegiu, ci este justificată în mod obiectiv, ea constituind o compensație parțială a inconvenientelor ce rezultă din rigoarea statutului special căruia trebuie să i se supună magistrații”. Astfel, acest statut special stabilit de Parlament prin lege este mult mai sever, mai restrictiv, impunând magistraților „obligații și interdicții pe care celelalte categorii de asigurați nu le au. Într-adevăr acestora le sunt interzise activități ce le-ar putea aduce venituri suplimentare, care să le asigure posibilitatea efectivă de a-și crea o situație materială de natură să le ofere după pensionare menținerea unui nivel de viață cât mai apropiat de cel avut în timpul activității.”

Constatând neconstituționalitatea dispozițiilor art. 198 din Legea privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, prin care se abroga art. 103 din Legea nr. 92/1992, republicată, Curtea Constituțională a observat totodată că „*această abrogare a reglementării legale referitoare la pensia de serviciu pentru magistrați este contrară*

6

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax:311 69 01

Web: www.csm1909.ro

ROMÂNIA

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

*Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii
nr. 56 din 10 aprilie 2019*

exigențelor actuale pe care importante documente internaționale le exprimă în mod direct cu privire la drepturile magistraților în considerarea importanței rolului acestora în apărarea statului de drept". A mai reținut Curtea că „Principiile fundamentale privind independența magistraturii”, adoptate de cel de-al VII - lea Congres al Națiunilor Unite pentru prevenirea crimei și tratamentul delincvenților (Milano, 26 august - 6 septembrie 1985) și confirmate de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite prin rezoluțiile nr. 40/32 din 29 noiembrie 1985 și nr. 40/146 din 13 decembrie 1985, prevăd în mod expres prin art. 11 că „durata mandatului judecătorilor, independența acestora, siguranța lor, remunerația corespunzătoare, condițiile de muncă, pensiile și vârsta de pensionare sunt în mod adecvat garantate prin lege”. În mod asemănător, „Recomandarea nr. R (94) 12 cu privire la independența, eficacitatea și rolul judecătorilor”, adoptată la 13 octombrie 1994 de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei, subliniind importanța independenței judecătorilor în scopul întăririi preeminenței dreptului în statele democratice și în considerarea art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și a „Principiilor fundamentale [ale Organizației Națiunilor Unite] privind independența magistraturii”, anterior menționate, a stabilit, printre alte importante măsuri pe care statele membre urmează să le adopte, și pe aceea „de a veghea ca statutul și remunerația judecătorilor să fie pe măsura demnității profesiei lor și a responsabilităților pe care și le asumă”. De asemenea, art. 6.4 din Carta europeană privind statutul judecătorilor, adoptată în anul 1998, prevede că „În mod special, statutul garantează judecătorului sau judecătorei care a împlinit vârsta legală pentru încetarea funcției, după ce a exercitat-o ca profesie o perioadă determinată, plata unei pensii al cărei nivel trebuie să fie cât mai apropiat posibil de acela al ultimei remunerații primite pentru activitatea jurisdicțională”.

De asemenea, Curtea a constatat că în toate aceste documente principiile și măsurile stabilite cu privire la statutul și drepturile magistraților sunt puse în relație directă cu prevederile art. 10 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și cu cele ale art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitoare la dreptul fundamental al oricărei persoane de a fi judecată de un tribunal competent, independent și imparțial, stabilit prin lege.

În aceste condiții, Curtea Constituțională a constatat că, deși unele dintre documentele internaționale menționate au valoare de recomandare prin prevederile pe care le conțin și prin finalitățile pe care le urmăresc, fiecare dintre acestea vizează direct texte cuprinse în pacte și în tratate la care România este parte și, prin urmare, se înscriu în spiritul prevederilor art. 11 și 20 din Constituție.

Totodată, prin aceeași decizie, Curtea a reținut că rațiunile pe care se întemeiază prevederile din actele internaționale avute în vedere în considerentele anterioare ale acestei decizii se află în convergență cu dispozițiile art. 124 alin. (3) din Constituție, conform cărora „Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii”. Într-adevăr,

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

*Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii
nr. 56 din 10 aprilie 2019*

„aceste dispoziții constituționale nu au un caracter declarativ, ci constituie norme constituționale obligatorii pentru Parlament, care are îndatorirea de a legifera instituirea unor mecanisme corespunzătoare de asigurare reală a independenței judecătorilor, fără de care nu se poate concepe existența statului de drept, prevăzută prin art. 1 alin. (3) din Constituție". Astfel, **Curtea a decis că abrogarea dispozițiilor de lege referitoare la pensia de serviciu a magistraților contravine și principiului stabilit prin art.124 alin. (3) din Constituție.**

Curtea Constituțională din Letonia, prin Hotărârea din 18 ianuarie 2010, a declarat neconstituționale și inaplicabile anumite prevederi din Legea referitoare la puterea judiciară, constatând că acestea contravin principiului independenței judecătorilor, consacrat prin art. 83 din Constituția letonă. Parlamentul - ținând cont de situația financiară a Letoniei și de angajamentele externe ale țării - a decis recalcularea salariilor judecătorilor, ceea ce ar fi condus la o scădere a cuantumului remunerației acestora. În acest sens, Curtea Constituțională a constatat că noțiunea de independență a judecătorilor include o remunerație adecvată, comparabilă cu prestigiul profesiei și cu scopul responsabilității lor. Luând în considerare statutul judecătorului, scopul remunerației judecătorilor este atât de a asigura independența, cât și de a compensa în mod parțial restricțiile impuse prin lege. Totodată cerința asigurării unei remunerații adecvate pentru judecători este nu numai în conexiune cu principiul independenței judecătorilor, dar și cu cerințele de calificare și competență stabilite și cu interdicțiile impuse acestora.

Curtea Constituțională din Lituania, prin Hotărârea din 12 iulie 2001, a statuat că în statele democratice este acceptat faptul că judecătorul care trebuie să soluționeze litigiile din societate inclusiv acelea între persoane fizice sau juridice și stat nu trebuie să aibă numai o înaltă calificare profesională și o reputație perfectă, dar trebuie să fie independent din punct de vedere material și trebuie să aibă un sentiment de siguranță cu privire la viitorul său. Statul are obligația de a stabili remunerația judecătorilor astfel încât să compenseze statutul, funcțiile și responsabilitățile acestora, iar menținerea remunerației judecătorilor este una dintre garanțiile independenței judecătorilor.

Curtea Constituțională din Cehia, prin Hotărârea din 14 iulie 2005, a reținut că în statele democratice securitatea financiară este recunoscută în mod clar ca unul dintre elementele esențiale care asigură independența judecătorilor.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu s-a pronunțat în mod expres asupra împrejurării dacă reducerea sau eliminarea pensiei de serviciu a magistraților ar contraveni principiului independenței judecătorului, însă, pornind de la prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitoare la dreptul la un tribunal independent și imparțial, în *Cauza Cooper contra Regatului Unit*, 2003, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a decis că, pentru a stabili dacă un tribunal este independent, trebuie să fie luați în considerare următorii factori:

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii
nr. 56 din 10 aprilie 2019

modul de desemnare și durata mandatului membrilor ce-l compun; existența unei protecții adecvate împotriva presiunilor exterioare; posibilitatea de a se verifica dacă el prezintă sau nu aparența de independență.

În expunerea de motive a Legii privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, Guvernul a arătat că *„aparitia unor sisteme speciale de pensii publice care au introdus o serie de privilegii și tratamente favorabile unor categorii profesionale a condus la crearea unui decalaj uriaș între cea mai mare și cea mai mică pensie plătită de stat”* și că existența unor acte normative care reglementează organizarea și funcționarea diferitelor sisteme de pensii de tip public în prezent *„îngreunează în mod evident funcționarea sistemului de pensii”*.

Curtea Constituțională a reținut că aspectele de ordin financiar din expunerea de motive a Guvernului nu pot constitui veritabile argumente în sprijinul constituționalității dispozițiilor legii criticate, însă pot reprezenta un punct de plecare în analiza de către legiuitor a oportunității eliminării dreptului persoanelor asimilate de a beneficia de pensia de serviciu a magistraților, în măsura în care nu li se impune respectarea aceluiași statut restrictiv de drepturi. Pe de altă parte, referitor la decalajul uriaș dintre cea mai mică și cea mai mare pensie plătită de stat - având în vedere că pensia de serviciu a magistraților este în cuantum de 80% din baza de calcul reprezentată de indemnizația de încadrare brută lunară sau de salariul de bază brut lunar, după caz, și sporurile avute în ultima lună de activitate înainte de data pensionării - se poate analiza de către legiuitor necesitatea luării unor măsuri pentru evitarea eventualelor practici de acordare nejustificată a unor drepturi salariale suplimentare în ultima lună de activitate înainte de data pensionării, în scopul măririi substanțiale a bazei de calcul a pensiei de serviciu.

Având în vedere toate aceste considerente și ținând cont de jurisprudența Curții Constituționale referitoare la pensia de serviciu a magistraților, Curtea a constatat că statutul constituțional al magistraților - statut dezvoltat prin lege organică și care cuprinde o serie de incompatibilități și interdicții, precum și responsabilitățile și riscurile pe care le implică exercitarea acestor profesii - impune acordarea pensiei de serviciu ca o componentă a independenței justiției, garanție a statului de drept, prevăzut de art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală.

Astfel, Curtea a constatat întemeiată obiecția de neconstituționalitate a legii criticate, raportată la principiul independenței justiției, și, prin urmare, a constatat că *dispozițiile art. 1 lit. c) din Legea privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor - prin care se elimină „pensile de serviciu ale judecătorilor, procurorilor și judecătorilor, respectiv magistraților asistenți ai Curții Constituționale” - sunt neconstituționale* în raport cu prevederile art. 124 alin. (3) și art. 132 alin. (1) din Constituție.

De asemenea, Curtea a constatat că dispozițiile art. 1 lit. a), b), d) - i) și art. 2 - 12 din Legea privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor sunt constituționale.

9

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

*Anexă la Hotărârea Plenumului Consiliului Superior al Magistraturii
nr. 56 din 10 aprilie 2019*

Analizând critica de neconstituționalitate privind încălcarea art. 15 alin. (2) din Constituție, Curtea a reținut că, în principiu, pensia de serviciu a unei categorii profesionale, reglementată printr-o lege organică, are două componente, și anume pensia contributivă care se suportă din bugetul asigurărilor sociale de stat și un supliment din partea statului, a cărui acordare ține de politica statului și nu se subsumează dreptului constituțional la pensie.

Pensiile speciale, nefiind un privilegiu, ci fiind instituite de legiuitor în considerarea unui anumit statut special al categoriei profesionale respective, pot fi eliminate doar dacă există o rațiune suficient de puternică spre a duce în final la diminuarea prestațiilor sociale ale statului sub forma pensiei, o atare rațiune fiind, așa cum rezultă din expunerea de motive a legii criticate, atât grava situație economică și financiară cu care se confruntă statul (bugetul de stat și cel al asigurărilor sociale de stat), cât și necesitatea reformării sistemului de pensii, prin eliminarea inechităților din acest sistem.

De asemenea, Curtea a reținut că dispozițiile legii criticate nu restrâng dreptul la pensie, ca drept fundamental prevăzut de art. 47 alin. (2) din Constituție, ci prevăd recalcularea pensiilor de serviciu, prin algoritmul utilizat de Legea nr. 19/2000, quantumul rezultat fiind mult mai mic, ceea ce conduce astfel la eliminarea pensiei de serviciu, sub aspectul quantumului acesteia. Ori legiuitorul este în măsură să acorde, să modifice sau să suprimă componenta suplimentară a pensiei de serviciu, în funcție de posibilitățile financiare ale statului, dar, evident, cu respectarea și a celorlalte prevederi sau principii constituționale.

În final, Curtea a statuat că atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor sale sunt general obligatorii, potrivit dispozițiilor art. 147 alin. (4) din Constituție, și se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept și, în consecință, așa cum a statuat și în jurisprudența sa (a se vedea Decizia nr. 1415 din 4 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 796 din 23 noiembrie 2009), **atât Parlamentul, cât și Guvernul, respectiv autoritățile și instituțiile publice urmează să respecte cele stabilite de Curtea Constituțională în considerentele și dispozitivul prezentei decizii.**

1. În ceea ce privește propunerea prevăzută la art. 2 din Propunerea legislativă, aceasta vizează, în principal, **eliminarea pensiei de serviciu a magistraților** reglementată la art. 82 din Legea nr. 303/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, se constată că la art. 82 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 se păstrează condițiile speciale de acordare a pensiei de serviciu a magistraților din actuala reglementare și anume vechimea de cel puțin 25 de ani în funcția de judecător, procuror, magistrat-asistent ori alte funcții expres prevăzute de lege și vârsta minimă de pensionare de 60 ani, dar se elimină sintagma „de serviciu” și prevederea care reglementa

10

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

*Anexă la Hotărârea Plenumului Consiliului Superior al Magistraturii
nr. 56 din 10 aprilie 2019*

nr. 567/2004, cu modificările și completările ulterioare, privind pensiile de serviciu ale personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și parchetelor de pe lângă acestea.

Ulterior, prin dispozițiile art. I din Legea nr. 130/2015 (publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 408 din 10 iunie 2015) au fost reintroduse în Legea nr. 567/2004 dispoziții care reglementează dreptul la pensie de serviciu și condițiile de acordare a acesteia personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, personalului de specialitate criminalistică și personalului care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică, precum și tehnicienilor criminaliști.

În acest context normativ este evident că o nouă eliminare a pensiei de serviciu ar contraveni flagrant principiului predictibilității cadrului normativ.

Pe de altă parte, propunerea legislativă de la art. 3 se referă la art. 68 din Legea nr. 567/2004, dispoziții abrogate prin Legea nr. 263/2010, or reglementările vizând pensia de serviciu sunt cuprinse în prezent în art. 68⁵, introdus prin Legea nr. 130/2015 de la data de 25 iulie 2015.

Cu deosebită considerație,

**Președinte,
Judecător Lia Savonea**

